

А.В. ЧЕРЕП, В.В. ДЕРГАЧОВА**ВПЛИВ КОМПЛАЄНС-ФАКТОРІВ НА РІВЕНЬ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА**

В статті розглянуто питання адаптації теорії і практики комплаєнс до умов виробничо-комерційної діяльності промислового підприємства з метою забезпечення його економічної безпеки. Наявність ефективної системи управління економічною безпекою промислового підприємства стає одним з головних факторів оперативної адаптації до змін умов господарювання, а відповідно і забезпечення високого рівня економічної безпеки в умовах нестаціонарного розвитку сучасної економіки. Розглянуто з цих позицій методи і інструменти комплаєнс-функції на підприємстві і їх вплив на забезпечення його економічної безпеки. Економічна безпека передбачає, перш за все, сукупність дій зі створення і зміцнення умов протидії небезпекам та загрозам, економічним інтересам, визначенню методичних підходів до виявлення, попередження та припинення цих загроз. При цьому, система економічної безпеки передбачає виявлення ситуації, в яких економічні параметри знаходяться не в межах норми, розробляти та вживати заходів щодо їх подолання.

Виявлено, що в цей час здійснюється в певній мірі одностороннє висвітлення практичного використання комплаєнс-функції, яке більшість авторів пов'язують тільки з банківською діяльністю. Разом з тим, на думку авторів, такий стан речей пояснюється початковими дослідженнями комплаєнс-функції в нашій країні. На сьогодні комплаєнс-функція впевнено проникає в усі сфери економічної діяльності, зокрема, і на промисловій підприємства, що нагально потребує проведення відповідних наукових досліджень та практичних обґрунтувань. Обґрунтовано, що забезпечення економічної безпеки промислових підприємств є важливою умовою безкризового функціонування і розвитку господарської системи підприємства. Гарантувати економічну безпеку підприємству та його комерційний успіх в конкурентній боротьбі на цільовому ринку, на наш погляд, може використання комплаєнс-функції, яка є важливим засобом підвищення ефективності виробничо-комерційної діяльності підприємства, забезпечення конкурентоспроможності підприємства та його продукції на світовому та національному ринках. Доведено, що сталий і динамічний розвиток промислового підприємства, його ефективність і конкурентоспроможність тісно пов'язані з економічною безпекою. Обґрунтовано сутність комплаєнс та його основних елементів, розкрито можливості практичного використання комплаєнс на промислових підприємствах з метою забезпечення їх економічної безпеки. Комплаєнс-контроль повинен перешкоджати негативним факторам виробничо-комерційної діяльності промислового підприємства, які здатні вплинути на рівень його економічної безпеки. У статті визначено і доведено значущість системи комплаєнс-контролю як фактора, який забезпечує економічну безпеку промислового підприємства

Ключові слова: комплаєнс, корупція, шахрайство, економічна безпека, промислові підприємства

А.В. ЧЕРЕП, В.В. ДЕРГАЧОВА**ВПЛИВ КОМПЛАЄНС-ФАКТОРІВ НА РІВЕНЬ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА**

В соответствии с принятой методикой адаптации и практическими приемами в области военно-промышленной и экономической политики, в частности, не было никакой экономической и экономической политики. Внедрение эффективной системы управления экономикой без промышленной экономики состоит из двух основных факторов: оперативной адаптации в стране, в которую входят госпиталь, страна, в которой он находится в стране. В этой статье приведены методики и методики, применяемые в целях обеспечения безопасности и развития экономики. Единая политика безнаказанности, перья за все, суверенитет и упомянутое, умение протекать, небезопасно и та загрозам, экономика, визы, методические приемы до въезда, приезд в США. При этом, система экономической безопасности перед ситуацией в стране, в которой якобы указывается не в межгосударственной связи, и при заходе в школу, в подоланнях.

Выступление, в котором он принимает участие, состоит в том, что он принимает участие в практической викторианстве, в том числе и в своей стране, в которой он принимает участие. В то же время, он думает об авторстве, о том, что у нас есть все вопросы, связанные с досрочным завершением нашей работы. На протяжении года, в течение всей своей жизни, в области экономики, экономики, экономики и промышленности, необходимо принимать во внимание готовые научные исследования и практические исследования. Обґрунтовано, что забывает о том, что все без исключения промышленные отношения важны для умственного развития без розницы и развития госпитальных систем здравоохранения. Гарантувати економічну безпеку підприємства того й комерційний успіх в конкурентній боротьбі на цільовому ринку, на наш погляд, може використання комплаєнс-функції, як є важливим засобом підвищення ефективності виробничо-комерційної діяльності підприємства, забезпечення конкурентоспроможності підприємства того й продукції на світовому та національному ринках. Преподаватели, занимающиеся производственно-сбытовой техникой, конкурентоспособностью и конкурентоспособностью в отношении экономики и экономики. Обязанности в отношении компромиссов и принципов, связанных с практической использованием на промышленных предприятиях, заключаются в том, что они забыты в экономике. Компонент-контроль позволяет выявить негативные факторы, связанные с производственно-комерческой и промышленной политикой, которые должны быть приняты в отношении безэкономической ситуации. В статистических визах и доволности значимых систем компиляции-контроля как фактора, я забочусь в экономику без промышленного промысла

Ключевые слова: компла компн, корупція, шахрайство, економічна безпека, промислові підприємства

A. V. CHEREP, V. V. DERGACHEVA**PUMP COMPLETE-FAKTORIV ON RIVEN ECONOMIC BELONGST WEDDING**

The statistics are based on the adaptation of the theory and practice of the complex to the minds of the business and business of the company with the help of economic security. Effectively Investment system Viewed from the position of methods and tools of the complex functions on the basis of the use of fireproof equipment. Ekonomichna bezpeka peredbachac, Perche for everything sukupnist Act reasonably Zi stvorennia i zmitsnennia minds protidii nebezpekam that zagrozam, ekonomichnim interesam, viznachennyu methodically pidhodiv to viyavlennia, Poperedjennia that pripinennia Tsikh zagroz. At tsum, the system of ekonomichno i bezpeki transfer and overlap in situa tion, in auspicious ekonomichni parametri zodozhdyatsya not in between norm, robitlya vzhivati zahodiv schoo iy podolannia.

Viyavleno, schoi in tsei hour to get into the singing worlds one-way hanging practical practical komristanska kompanes-funktsii, yak bilshist authors v to match the language of the bank with the bank diyalnistyu. At the same time, on the authors' book, such a speech will be explained with the help of the companion functions in our country. Cogodnaya kompaniya-funktsii vpenno penetrate into the sphere of economics, zokrem, and on industrial enterprises, scooped by the needs of the various scientific disciplines and practical objects It is impregnated, because of the safety of economic security of industrial enterprises, in the important mind of the free play and development of the state system of business. Garantuvati ekonomichnu BEZPEKA pidpriemstvu that Yogo komertsiny uspih in konkurentniy borotbi tsilovomu on market analysis, we'll see Mauger vikoristannya komplaens-funktsii,

yak Yea vazhlyvim zasobom pidvischennya efektyvnosti virobnycho-komertsyinoi diyalnosti pidpriemstva, zabezpechennya konkurentospromozhnosti pidpriemstva that Yogo produktsii on svitovomu that natsionalnomu Rink. Brought, staly stii i dynamic range of industrial pidpri emstva, yogo efektyvnist i competitiveness, so it is necessary to cope with eccentric bezpekoyu. The suturing of the complex of the main elements of the practical application of the practical complex on the industrial enterprises with the help of economic security has been established. Compliance control is guilty of shifting the negative factors of the viral economic commerce of the corporate enterprise, so that he can live on the market of economic security. The statute is assigned i the value of the system and compliance control is determined by the yak factor, which is izbezpechu e economical bezpeku promislovogo pidpriemstva

Keywords: company, group, ministry, economical security, industrial enterprises

Вступ. Економічну безпеку підприємства розглядають як стан ефективного використання його ресурсів і існуючих ринкових можливостей, які дозволяють попереджувати внутрішні та зовнішні загрози і забезпечують його тривале виживання і розвиток на ринку у відповідності з його місією.

Створення надійної системи забезпечення економічної безпеки промислових підприємств передбачає розробку комплексного механізму та інструментів, здатних гнучко і оперативно реагувати на вплив зовнішнього і внутрішнього середовищ, що характеризуються зміною політичної, соціальної та економічної обстановки, а також протидіяти негативному впливу комплаєнс-загроз. Актуальність і затребуваність розробки плану заходів з модернізації функції забезпечення економічної безпеки та управління антикорупційними ризиками господарюючих суб'єктів на промислових підприємствах, включаючи розробку комплексної незалежної антикорупційної комплаєнс-перевірки контрагентів та бізнес партнерів, обумовлені також інтересом інвесторів оцінити різноманітні ризики, пов'язані з розвитком сучасних промислових підприємств і можливістю отримання високих прибутків від інвестицій в їх інноваційний розвиток. Забезпечення економічної безпеки промислових підприємств є важливою умовою безкризового функціонування і розвитку господарської системи підприємства. Гарантувати економічну безпеку підприємству та його комерційний успіх в конкурентній боротьбі на цільовому ринку, на наш погляд, може використання комплаєнс-функції, яка є важливим засобом підвищення ефективності виробничо-комерційної діяльності підприємства, забезпечення конкурентоспроможності підприємства та його продукції на світовому та національному ринках.

Аналіз стану питання. В даний час закордонними і вітчизняними дослідниками зроблено численні спроби розробити і удосконалити сучасні методики та інструментарій в системі забезпечення економічної безпеки та управління антикорупційними ризиками. При цьому проблематика вдосконалення системи економічної безпеки та управління антикорупційними ризиками на промислових підприємствах практично не розглянута, відсутні дослідження з проблем розробки та модернізації методів і механізмів забезпечення економічної безпеки стосовно специфіки промислового виробництва продукції. Недостатня розробленість даних проблем при їх безсумнівною значимості для подальшого розвитку і забезпечення стратегічної конкурентоспроможності української промисловості обумовлюють актуальність проведеного дослідження.

Аналіз основних досягнень і літератури. Результати вивчення теоретичних і прикладних робіт свідчать про різні підходи вітчизняних і зарубіжних дослідників до проблематики розробки комплексної системи економічної безпеки та управління антикорупційними ризиками, її механізмів і інструментів, оцінці ефективності її

функціонування. В частині забезпечення економічної безпеки і протидії корупції на мікрорівні пильну увагу приділяється питанням підтримки та стимулювання розвитку економічно ефективних підприємств і організацій, а також розробки механізмів та інструментів у вигляді стандартів і інструкцій щодо забезпечення економічної безпеки та управління антикорупційними ризиками на рівні підприємства [Федотова].

Проведене дослідження теоретичних і практичних основ комплаєнсу свідчить про недостатню обізнаність з цього питання вітчизняного промислового сектору. Проблеми практичного використання комплаєнс-функції у вітчизняній економіці досліджували ряд зарубіжних та вітчизняних вчених-економістів, серед яких слід виділити наукові дослідження Бортнікова Г. [], Гаврікової А. [], Дєєвої Н. [], Даніліна О. та Пустовалової Е. [], Перерви П. [], Коціські Д. [], Нагі С. [], Верес Шомоші М. [], Романчик Т. [] та ін.

На думку сучасних наукових дослідників, незважаючи на значний прорив в розробці і розвитку методів підвищення і посилення економічної безпеки на базі комплексного управління ризиками, на даний момент існуючі теоретико-методичні розробки розрізнені, орієнтовані на окремі аспекти зачепленої проблематики. На даний момент багатьма дослідниками в галузі вивчення підходів до забезпечення економічної безпеки та управління антикорупційними ризиками відзначається відсутність визначення комплексного підходу, недостатньо уваги приділяється комплаєнс-функції, складові якої в даний час є домінуючими в забезпеченні економічної безпеки не тільки окремого підприємства, а й країни в цілому.

Проведений аналіз наявних публікацій та досліджень свідчить про в певній мірі одностороннє висвітлення практичного використання комплаєнс-функції, яке більшість авторів пов'язують тільки з банківською діяльністю. Разом з тим, на наш погляд, такий стан речей пояснюється початковими дослідженнями комплаєнс-функції в нашій країні. На сьогодні комплаєнс-функція впевнено проникає в усі сфери економічної діяльності, зокрема, і на промисловій підприємства, що нагально потребує проведення відповідних наукових досліджень та практичних обґрунтувань.

Мета роботи. Метою даного дослідження є розробка вдосконалених інструментів оцінки рівня економічної Безпека, промислових підприємств, методів проведення комплексної експертизи в системі забезпечення економічної безпеки та управління антикорупційними ризиками з використанням комплаєнс-функції, що дозволяють виявляти потенційно недобросовісних контрагентів і бізнес партнерів, небезпечних для репутації промислового підприємства, а також мінімізувати можливі втрати, пов'язані з вартістю активів, в тому числі в результаті корпоративного шахрайства.

Результати дослідження. В умовах становлення

економіки знань інформація і знання стають основними засобами й предметом суспільного виробництва, вони визначають економічну безпеку та конкурентоспроможність, як окремих підприємств, так і національних економік у цілому. Практика лідерів економічного зростання на різних рівнях узагальнення (держави, галузі, окремої організації тощо) свідчить, що їх успіх значною мірою забезпечується цілеспрямованим управлінням продукуванням і використанням актуальних знань. Наявність ефективної системи управління економічною безпекою промислового підприємства стає одним з головних факторів оперативної адаптації до змін умов господарювання, а відповідно і забезпечення високого рівня економічної безпеки в умовах нестаціонарного розвитку сучасної економіки. Розглянемо з цих позицій методи і інструменти комплаєнс-функції на підприємстві і їх вплив на забезпечення його економічної безпеки.

В процесі розробки стійкої системи економічної безпеки промислових підприємств необхідно враховувати вплив безлічі зовнішніх і внутрішніх факторів. Такими факторами можуть бути фінансові махінації, пов'язані з розкраданням і псуванням активів і зловживанням посадовими повноваженнями, конфлікт інтересів і корупція, шахрайські схеми з використанням інформаційних систем, в тому числі і кіберзлочини з використанням сучасних інформаційних технологій, технічних засобів і програмного забезпечення. Правильна діагностика стійкості системи економічної безпеки та управління антикорупційними ризиками, систематизація загроз з боку інформаційного середовища і ризиків підприємницької діяльності є пріоритетними завданнями для забезпечення стабільного функціонування і розвитку промислових підприємств.

Однією зі слабких сторін існуючих наукових підходів до визначення і систематизації механізмів і інструментів забезпечення економічної безпеки та управління антикорупційними ризиками промислового підприємства є відсутність глибокого вивчення і використання передового зарубіжного досвіду в області практики створення і реалізації моделей і механізмів забезпечення економічної безпеки промислового підприємства, спрямованих на зниження корпоративних ризиків. Необхідно розвиток такого досвіду і адаптація його до умов діяльності українських підприємств. Запропоновані вітчизняними дослідниками механізми забезпечення економічної безпеки мають складну структуру і не враховують специфіку сфери діяльності підприємства і поточні зміни в нормативно-правовому регулюванні, особливо в умовах стрімкого переходу багатьох українських підприємств на принципи корпоративного управління, заснованого на зарубіжному досвіді, включаючи його розвиток і адаптацію до умовами діяльності українських підприємств, а також збільшеного впливу інформаційних технологій. В даному дослідженні для промислових підприємств під механізмом забезпечення економічної безпеки розуміється сукупність інструментів і методів, спрямованих на створення і подальше вдосконалення системи забезпечення економічної безпеки, формування стійкого фінансового стану, а також розробку активних заходів щодо зниження і мінімізації можливих економічних втрат. Під інструментами забезпечення економічної безпеки розуміється комплекс певних важелів і заходів, за

допомогою яких забезпечується виконання поставлених цілей і завдань забезпечення економічної безпеки підприємства в умовах адаптації до сучасних техніко-економічним нововведень і використання передового зарубіжного досвіду. Багато міжнародні та українські підприємства розробляють узагальнений алгоритм заходів і методів, нормований як стандарт, щодо попередження загроз і небезпек діяльності підприємства з метою досягнення дієвих результатів щодо виявлення маніпуляцій з фінансовою звітністю. Вдосконалені стандарти і процедури визначають вимоги до забезпечення економічної безпеки в системі управління і контролю, а також принципи організації та функціонування даної системи, включаючи правові, організаційні та технічні аспекти.

Застосування зарубіжного досвіду використання комплаєнс-функції для українських промислових підприємств також може сприяти у визначенні ключових можливостей для створення і впровадження дієвого інструменту по боротьбі з корупцією в вигляді комплаєнс програми з метою виявлення та мінімізації негативних наслідків корупції. Крім того, міжнародні професійні комплаєнс-організації та комплаєнс-асоціації можуть бути використані в якості додаткових джерел інформації і ресурсів в питаннях боротьби з корупцією та шахрайством. На наш погляд, одним із дієвих інструментів вдосконалення функції економічної безпеки і протидії корупції є комплексна антикорупційна перевірка на благонадійність контрагентів промислових підприємств. Застосування цього інструменту змінить звичні методи ведення бізнесу українських промислових підприємств, дозволить впровадити в систему контролю і управління антикорупційні директиви і положення на основі комплаєнс, адаптовані до української дійсності.

Висновки. В статті розглянуто питання адаптації теорії і практики комплаєнс-функції до умов виробничо-комерційної діяльності промислового підприємства з метою забезпечення його економічної безпеки. Авторами обґрунтовано, що сталий і динамічний розвиток промислового підприємства, його ефективність і конкурентоспроможність тісно пов'язані з економічною безпекою підприємства. В умовах ринкової конкуренції благополуччя фінансово-господарської діяльності підприємства знаходиться в залежності від поставлених перед ним стратегічних цілей і тактичних завдань.

Доведено, що комплаєнс-контроль, як засіб реалізації економічної безпеки підприємства, відіграє важливу роль в забезпеченні стабільної діяльності підприємства. Запропоновано для забезпечення економічної безпеки промислового підприємства використовувати комплаєнс-функцію як ефективний елемент контролю над відповідністю практичних дій персоналу підприємства вимогам діючого законодавства, існуючим положенням, нормам та інструкціям. Економічна безпека передбачає, перш за все, сукупність дій зі створення і зміцнення умов протидії небезпекам та загрозам, економічним інтересам, визначенню методичних підходів до виявлення, попередження та припинення цих загроз. При цьому, система економічної безпеки передбачає виявлення ситуацій, в яких економічні параметри знаходяться не в межах норми, розробляти та вживати заходів щодо їх подолання.

Список літератури

1. Федотова М.А. Модернизация механизма обеспечения экономической безопасности и противодействия коррупции в фармацевтической деятельности.- М.: Институт проблем рынка РАН, 2017.- 24с.
2. Ильяшенко С.Н. Составляющие экономической безопасности предприятия и подходы к их оценке // Актуальні проблеми економіки, 2003. - № 3 (21). - С. 12-19.
3. Бортников Г. Комплаенс-риск (риск несоблюдения): международные стандарты и их применимость для банков в странах СНГ. – Режим доступа: http://www.iiru.ru/inner_auditor/publication/foreign_mass_media_articles/bortnikov.
4. Гаврікова А.В. Застосування системи комплаєнс-контролю в процесі здійснення інноваційної кредитної політики банку // Економіка і організація управління: збірник наукових праць. – 2012. – № 1(11). – С. 21-30.
5. Данилин О., Пустовалова Е. Комплаєнс-функція в сучасній організації: створення, структурування та оцінка // Внутрішній контроль в кредитній організації. – 2010. – № 3(07). – Режим доступа : <http://www.int-comp.org/attachments/Danilin-Pustovalova-Compliance-Function.pdf>.
6. Дєва Н.Е. Внутрішній контроль у системі ризик-менеджменту комерційного банку // Збірник наукових праць Черкаського державного технологічного університету. Сер.: Економічні науки. – Черкаси : ЧДТУ, 2009. – Вип. 23, ч. 2. – С. 86-91.
7. Перерва П.Г. Комплаєнс-программа промышленного предприятия: сущность и задачи // Вестник Национального технического университета «Харьковский политехнический институт» (экономические науки). – 2017. – №24 (1246) – С. 153-158.
8. Марчук Л.С. Методики розрахунку інтелектуального потенціалу підприємства // Вісник Національного технічного університету "Харківський політехнічний інститут" (економічні науки) : зб. наук. пр. – Харків : НТУ "ХПІ", 2018. – № 20 (1296). – С. 95-101.
9. Глізнуца М.Ю., Перерва П.Г. Бенчмаркінг як метод оцінювання інтелектуального потенціалу регіонів // Маркетинг і менеджмент інновацій. – 2015. – № 4. – С.11-19.
10. Кобелева Т.О. Організаційна структура комплаєнс на промисловому підприємстві // Вісник Національного технічного університету "Харківський політехнічний інститут" (економічні науки) : зб. наук. пр. – Харків : НТУ "ХПІ", 2018. – № 47 (1323). – С. 121-127.
11. Кобелева Т.О. Розробка рекомендацій по формуванню інтегрального показника комплаєнс-безпеки промислового підприємства // Вісник Національного технічного університету "ХПІ" (економічні науки) : зб. наук. пр. – Харків : НТУ "ХПІ", 2018. – № 48 (1324). – С. 46-52.
12. Кравчук А.В., Перерва П.Г. Ефективність як економічна категорія // Вісник Національного технічного університету "Харківський політехнічний інститут" (економічні науки) : зб. наук. пр. – Харків : НТУ "ХПІ", 2018. – № 15 (1291). – С. 137-143.
13. Pererva P.G., Kobeliyeva T.O. The formation of anti-crisis program of the industrial enterprise based on innovative monitoring // Вісник Національного технічного університету "ХПІ" (економічні науки). : зб. наук. пр. – Харків : НТУ "ХПІ", 2016. – № 48 (1220). – С.41-44
14. Перерва П.Г. Економіко-організаційні засади інноваційної та інвестиційної діяльності підприємства // Вісник Національного технічного університету "Харківський політехнічний інститут" (економічні науки) : зб. наук. пр. – Харків : НТУ "ХПІ", 2017. – № 45 (1266). – С.51-55.
15. Перерва П.Г., Марчук Л.С. Інтелектуальний потенціал як економічна категорія // Вісник Національного технічного університету "Харківський політехнічний інститут" (економічні науки) : зб. наук. пр. – Харків : НТУ "ХПІ", 2018. – № 15 (1291). – С. 53-63.
16. Перерва П.Г. Інформаційна діяльність підприємства: управлінська, цінова та маркетингова складові // Вісник Національного технічного університету "Харківський політехнічний інститут" (економічні науки) : зб. наук. пр. – Х.: НТУ „ХПІ”. – 2018. – № 37(1313). – С. 27-32.
17. Косенко А.В., Кобелева, Т.О., Маслак М.В., Перерва П.Г. Системний підхід до дослідження цінкових, маркетингових, інвестиційних та інноваційних характеристик трансферу технологій промислової продукції // Вісник Національного технічного університету "Харківський політехнічний інститут" (економічні науки) : зб. наук. пр. – Харків : НТУ "ХПІ", 2018. – № 19 (1295). – С. 121-126.
18. Кобелева Т.О., Перерва П.Г. Управління маркетингом інноваційної продукції на засадах життєвого циклу товару // Вісник Національного технічного університету "ХПІ" (економічні науки). : зб. наук. пр. – Харків : НТУ «ХПІ», 2016. – № 28 (1200). – С. 26-30.
19. Кобелева Т.О., Перерва П.Г. Якість інноваційної продукції як складова маркетингової політики та конкурентоспроможності підприємства // Вісник Національного технічного університету "ХПІ" (економічні науки). : зб. наук. пр. – Харків : НТУ «ХПІ», 2016. – № 28 (1200). – С. 70-74.
20. Косенко А.В., Маслак М.В., Матросова В.О., Долина І.В., Перерва П.Г. Розвиток організаційно-економічного механізму управління розвитком індустрії туризму та гостинності // Вісник Національного технічного університету "ХПІ" (економічні науки) : зб. наук. пр. – Харків : НТУ "ХПІ", 2018. – № 48 (1324). – С. 121-127.
21. Косенко А.В., Маслак М.В., Матросова В.О., Долина І.В., Перерва П.Г. Формування управлінської, маркетингової та інноваційної політики на підприємствах туристичної індустрії // Вісник Національного технічного університету "Харківський політехнічний інститут" (економічні науки): зб. наук. пр. – Харків : НТУ "ХПІ", 2018. – № 47 (1323). – С. 114-120.
22. Романчик Т.В. Аналіз стану інноваційної активності економіки України /Т.В. Романчик // Бізнес-інформ. – 2014. – №5. – С. 111-115.
23. Косенко О.П., Ткачова Н.П.; Ткачов М.М., Перерва П.Г. Формування конкурентного, інтелектуального і маркетингового потенціалу інноваційного підприємства // Вісник Національного технічного університету "Харківський політехнічний інститут" (економічні науки) : зб. наук. пр. – Харків : НТУ "ХПІ", 2018. – № 20 (1296). – С. 36-40.
24. Романчик Т.В. Деякі аспекти економічної безпеки промислових підприємств // Тези доп. 24-ї Міжнар. наук.-практ. конф. "Інформаційні технології : наука, техніка, технологія, освіта, здоров'я" (MicroCAD-2016), 18-20 травня 2016 р. / ред. Є. І. Сокол. – Харків : НТУ "ХПІ", 2016. – С. 283.
25. Compliance program: [tutorial] / P.G.Pererva [et al.] ; ed.: P.G.Pererva, G.Koczyszcz, M. Veres Somosi. – Kharkov ; Miskolc : NTU "KhPI", 2019. – 689 p.
26. Старостіна А.О. Маркетинг: теорія, світовий досвід, українська практика: підруч.– К.: Знання, 2009.– 1070 с.

References (transliterated)

1. Fedotova M.A. Modernizatsiya mekhanizma obespecheniya ekonomicheskoy bezopasnosti i protivodeystviya korruptsii v farmatsevticheskoy deyatel'nostiyu [Modernization of the mechanism of ensuring economic security and combating corruption in the pharmaceutical industry].- M.: Institut problem rynka RAN, 2017.- 24s.
2. Ilyashenko S.N. Sostavlyayushchiye ekonomicheskoy bezopasnosti predpriyatiya i podkhody k ikh otsenke [Components of economic security of the enterprise and approaches to their assessment] // Aktualni problemi yekonomiki, 2003. - № 3 (21). - S. 12-19.
3. Bortnikov G. (2014) Compliance risk (risk of non-compliance): international standards and their applicability for banks in the CIS countries [Compliance risk (risk of non-compliance): international standards and their applicability to banks in the CIS countries]. Retrieved from: http://www.iiru.ru/inner_auditor/publication/foreign_mass_media_articles/bortnikov.
4. Havrikova A.V. (2012) The use of compliance monitoring in the implementation of innovative loan policy [Zastosuvannya system of compliance control in the process of development of new credit policy to the bank]. *Economics and Organization Management: Collected Works*, 1 (11), 21–30 [in Ukrainian].
5. Danilin O., Pustovalova E. (2010) Compliance function in the modern organization: co-building, structuring and evaluation [Compliance function in a modern organization: creation, structuring and evaluation]. *Internal control in the credit institution*, 3 (07). Retrieved from: <http://www.int-comp.org/attachments/Danilin-Pustovalova-Compliance-Function.pdf>.
6. Deeva N.E. (2009) Internal control system of risk management of commercial bank [Internal control of the system of management of commercial banks]. *Collected Works of Cherkasy State Technological University. August : Economics*, 23, p. 2, 86–91.
7. Pererva, P.G. (2017). Compliance program of an industrial enterprise: essence and tasks [Compliance program of an industrial enterprise: the nature and objectives]. *Vestnyk Natsionalnoho tekhnichnoho universytetu "Kharkivskyy politekhnichnyy instytut" (ekonomichni nauky)*, 24 (1246), 153-158.
8. Marchuk L.S. Metodyky rozrakhunku intelektualnoho potentsialu pidpryyemstva [Methods of calculating the intellectual potential of an enterprise] // *Visnyk Natsionalnoho tekhnichnoho universytetu*

- "Kharkivskyi politekhnichnyi instytut" (ekonomichni nauky) : zb. nauk. pr. – Kharkiv : NTU "KhPI", 2018. – № 20 (1296). – S. 95-101.
9. Hliznuta M.Y., Pererva P.G. Benchmarking yak metod otsynuvannya intelektual'nogo potentsialu rehioniv [Benchmarking as a method of assessing the intellectual potential of the regions] // *Marketynh i menedzhment innovatsiy*. – 2015. – № 4. – S. 11-19.
  10. Kobelyeva T.O. Rozrobka rekomendatsiy po formuvannu integral'nogo pokaznyka komplayens-bezpeky promyslovoho pidpryyemstva [Development of recommendations for the formation of an integral index of compliance of safety of an industrial enterprise] // *Visnyk Natsional'nogo tekhnichnoho universytetu "KhPI" (ekonomichni nauky)* : zb. nauk. pr. – Kharkiv : NTU "KhPI", 2018. – № 48 (1324). – S. 46-52.
  11. Kobelyeva T.O. Orhanizatsiyna struktura komplayens na promyslovomu pidpryyemstvi [Organizational Structure Compliance at the Industrial Enterprise] // *Visnyk Natsional'nogo tekhnichnoho universytetu "Kharkivskyi politekhnichnyi instytut" (ekonomichni nauky)* : zb. nauk. pr. – Kharkiv : NTU "KhPI", 2018. – № 47 (1323). – S. 121-127.
  12. Kravchuk A.V., Pererva P.G. Efektyvnist yak ekonomichna katehoriya [Efficiency as an economic category] // *Visnyk Natsional'nogo tekhnichnoho universytetu "Kharkivskyi politekhnichnyi instytut" (ekonomichni nauky)* : zb. nauk. pr. – Kharkiv : NTU "KhPI", 2018. – № 15 (1291). – S. 137-143.
  13. Kobielieva T.O., Pererva P.G. The formation of anti-crisis program of the industrial enterprise based on innovative monitoring [The formation of an anti-crisis program of industrial enterprises based on innovative monitoring] // *Visnyk Natsional'nogo tekhnichnoho universytetu "KhPI" (ekonomichni nauky)* : zb. nauk. pr. – Kharkiv : NTU "KHPI", 2016. – № 48 (1220). – S. 41-44.
  14. Pererva P.G. Ekonomiko-orhanizatsiyni zasady innovatsiynoyi ta investysynoyi diyalnosti pidpryyemstva [Economic and organizational principles of innovative and investment activity of the enterprise] // *Visnyk Natsional'nogo tekhnichnoho universytetu "Kharkivskyi politekhnichnyi instytut" (ekonomichni nauky)* : zb. nauk. pr. – Kharkiv : NTU "KhPI", 2017. – № 45 (1266). – S. 51-55.
  15. Marchuk L.S., Pererva P.G. Intelektualnyy potentsial yak ekonomichna katehoriya [Intellectual potential as an economic category] // *Visnyk Natsional'nogo tekhnichnoho universytetu "Kharkivskyi politekhnichnyi instytut" (ekonomichni nauky)* : zb. nauk. pr. – Kharkiv : NTU "KhPI", 2018. – № 15 (1291). – C. 53-63.
  16. Pererva P.G. Informatsiyna diyalnist pidpryyemstva: upravlinska, tsinova ta marketynhova skladovi [Information activity of the enterprise: management, price and marketing components] // *Visnyk Natsional'nogo tekhnichnoho universytetu "Kharkivskyi politekhnichnyi instytut" (ekonomichni nauky)*. – Kharkiv : NTU „KhPI”. - 2018. - № 37(1313). - S. 27-32.
  17. Kosenko A.V., Kobelyeva, T.O., Maslak M.V., Pererva P.G. Systemnyy pidkhid do doslidzhennya tsinovyykh, marketynhovyykh, investysynykh ta innovatsynykh kharakterystyk transferu tekhnolohiy promyslovoyi produktsiyi [System approach to the study of price, marketing, investment and innovation characteristics of technology transfer of industrial products] // *Visnyk Natsional'nogo tekhnichnoho universytetu "Kharkivskyi politekhnichnyi instytut" (ekonomichni nauky)* : zb. nauk. pr. – Kharkiv : NTU "KhPI", 2018. – № 19 (1295). – S. 121-126.
  18. Kobelyeva T.O., Pererva P.G. Upravlinnya marketynhom innovatsiynoyi produktsiyi na zasadakh zhyttyevoho tsykladu tovaru [Management of marketing of innovative products on the basis of the product life cycle] // *Visnyk Natsional'nogo tekhnichnoho universytetu "KhPI" (ekonomichni nauky)* : zb. nauk. pr. – Kharkiv : NTU "KhPI", 2016. – № 28 (1200). – S. 26-30.
  19. Kobelyeva T.O., Pererva P.G. Yakist innovatsiynoyi produktsiyi yak skladova marketynhovoyi polityky ta konkurentospromozhnosti pidpryyemstva [Quality of innovative products as a component of marketing policy and competitiveness of the enterprise] // *Visnyk Natsional'nogo tekhnichnoho universytetu "KhPI" (ekonomichni nauky)* : zb. nauk. pr. – Kharkiv : NTU "KhPI", 2016. – № 28 (1200). – S. 70-74.
  20. Kosenko A.V., Maslak M.V., Matrosova V.O., Dolyna I.V., Pererva P.G. Rozvytok orhanizatsiyno-ekonomichnoho mekhanizmu upravlinnya rozvytkom industriyi turyzmu ta hostynnosti [Development of organizational and economic mechanism for managing the development of the tourism industry and hospitality] // *Visnyk Natsional'nogo tekhnichnoho universytetu "KhPI" (ekonomichni nauky)* : zb. nauk. pr. – Kharkiv : NTU "KhPI", 2018. – № 48 (1324). – S. 121-127.
  21. Kosenko A.V., Maslak M.V., Matrosova V.O., Dolyna I.V., Pererva P.G. Formuvannya upravlinskoyi, marketynhovoyi ta innovatsiynoyi polityky na pidpryyemstvakh turystychnoyi industriyi [Formation of management, marketing and innovation policy at enterprises of the tourism industry] // *Visnyk Natsional'nogo tekhnichnoho universytetu "Kharkivskyi politekhnichnyi instytut" (ekonomichni nauky)* : zb. nauk. pr. – Kharkiv : NTU "KHPI", 2018. – № 47 (1323). – S. 114-120.
  22. Kosenko O.P., Tkachova N.P., Tkachov M.M., Pererva P.G. Formuvannya konkurentnoho, intelektual'nogo i marketynhovoho potentsialu innovatsiynoho pidpryyemnytstva [Formation of Competitive, Intellectual and Marketing Potential of Innovative Entrepreneurship] // *Visnyk Natsional'nogo tekhnichnoho universytetu "Kharkivskyi politekhnichnyi instytut" (ekonomichni nauky)* : zb. nauk. pr. – Kharkiv : NTU "KHPI", 2018. – № 20 (1296). – S. 36-40.
  23. Romanchuk T.V. Deyaki aspekty ekonomichnoyi bezpeky promyslovykh pidpryyemstv [Some aspects of economic safety of industrial enterprises] // *Tezy dop. 24-yi Mizhnar. nauk.-prakt. konf. "Informatsiyni tekhnolohiyi : nauka, tekhnika, tekhnolohiya, osvita, zdorovya" (MicroCAD-2016)*, 18-20 travnya 2016 r. / red. YE. I. Sokol. – Kharkiv : NTU "KHPI", 2016. – S. 283.
  24. Romanchuk T.V. Analiz stanu innovatsiynoyi aktyvnosti ekonomiky Ukrainy [Analysis of the state of innovation activity of the Ukrainian economy] / T.V. Romanchuk // *Biznes-inform*. – 2014. – №5. – S. 111-115.
  25. Compliance program: [tutorial] / P.G.Pererva [et al.] ; ed.: P.G.Pererva, G.Kocziszky, M. Veres Somosi. – Kharkov ; Miskolc : NTU "KhPI", 2019. – 689 p.
  26. Starostina A.O. Marketynh: teoriya, svitovyy dosvid, ukraiyinska praktyka: pidruch [Marketing: theory, world experience, Ukrainian practice: under the leadership]. – K.: *Znamya*, 2009. – 1070 s.

Надійшла (received) 10.01.2019

Відомості про авторів / Сведения об авторах / About the Authors

Череп Алла Василівна (Череп Алла Васильевна, Cherep Alla Vasylivna) - доктор економічних наук, професор, декан економічного факультету, Запорізький національний університет, м.Запоріжжя, Україна; ORCID: 0000-0001-5253-7481; тел. +38 (061) 228-76-13, e-mail: illiasenko.s@gmail.com

Дергачова Вікторія Вікторівна (Дергачева Виктория Викторовна, Dergacheva Viktoria Viktorovna) – доктор економічних наук, професор, Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського», завідувачка кафедри менеджменту, Київ, Україна, тел.. 0504717632, e-mail: dergacheva.viktoria@gmail.com